

LLEÓ XIV
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres 4 de març de 2026

Catequesi. Els documents del Concili Vaticà II.

II. Constitució dogmàtica *Lumen gentium*. 2. L'Església, realitat visible i espiritual

Benvolguts germans i germanes, bon dia i benvinguts!

Avui continuem aprofundint en la constitució conciliar *Lumen gentium*, constitució dogmàtica sobre l'Església.

En el primer capítol, en el qual es procura principalment respondre a la pregunta sobre què és l'Església, aquesta és descrita com «una realitat complexa» (n. 8). Ara ens preguntem: en què consisteix aquesta complexitat? Algú podria respondre que l'Església és complexa perquè és “complicada” i, per tant, difícil d'explicar; algú altre podria pensar que la seva complexitat deriva del fet que és una institució que té dos mil anys d'història i amb característiques diferents respecte a qualsevol altra agrupació social o religiosa. Això no obstant, en llatí la paraula *complexa* indica més aviat la unió ordenada d'aspectes o dimensions diferents dins una mateixa realitat. Per això la *Lumen gentium* pot afirmar que l'Església és un organisme ben compaginat, en el qual conviuen la dimensió humana i la divina sense separació i sense confusió.

La primera dimensió es percep immediatament, ja que l'Església és una comunitat d'homes i dones, amb les seves virtuts i els seus defectes, que comparteixen l'alegria i l'esforç de ser cristians que anuncien l'Evangelí i es fan signe de la presència de Crist que ens acompanya en el camí de la vida. Però aquest aspecte —que també es manifesta en l'organització institucional— no és suficient per a descriure la veritable naturalesa de l'Església, perquè aquesta té també una dimensió divina, que no consisteix en una perfecció ideal o en una superioritat espiritual dels seus membres, sinó en el fet que l'Església és fruit del pla d'amor de Déu per la humanitat, realitzat en Crist. Per això, l'Església és al mateix temps comunitat terrenal i cos místic de Crist, assemblea visible i misteri espiritual, realitat present en la història i poble que peregrina cap al cel (LG 8; CCC 771).

La dimensió humana i la divina s'integren harmoniosament, sense que l'una se superposi a l'altra; així, l'Església viu en aquesta paradoxa: és una realitat al mateix temps humana i divina, que acull l'home pecador i el condueix a Déu.

Per il·luminar aquesta condició eclesial, la *Lumen gentium* remet a la vida de Crist. Efectivament, qui es trobava amb Jesús pels camins de Palestina experimentava la seva humanitat, percebia els seus ulls, les seves mans, el so de la seva veu. Qui decidia seguir-lo se sentia impulsat precisament per l'experiència de la seva mirada acollidora, pel toc de les seves mans que beneïen, per les seves paraules d'alliberament i de guarició. Però, al mateix temps, seguint aquell Home, els deixebles s'obrien a l'encontre amb Déu. En efecte, la carn de Crist, el seu rostre, els seus gestos i les seves paraules manifesten de manera visible el Déu invisible.

A la llum de la realitat de Jesús, podem ara retornar a l'Església: quan la mirem de prop, hi descobrim una dimensió humana feta de persones concretes que unes vegades

manifesten la bellesa de l'Evangeli i altres vegades es cansen i s'equivoquen, com tothom. Però precisament a través dels seus membres i dels seus aspectes terrenals limitats, es manifesten la presència de Crist i la seva acció salvadora. Com deia Benet XVI, no hi ha oposició entre l'Evangeli i la institució, encara més, les estructures de l'Església serveixen precisament per a la «realització i concreció de l'Evangeli en el nostre temps» (Discurs als bisbes de Suïssa, 9 de novembre de 2006). No hi ha una Església ideal i pura, separada de la terra, sinó solament l'única Església de Crist, encarnada en la història.

En això consisteix la santedat de l'Església: en el fet que Crist l'habita i continua donant-se a través de la petitesa i la fragilitat dels seus membres. Contemplant aquest miracle perenne que s'esdevé en ella, comprenem el "mètode de Déu": Ell es fa visible en la debilitat de les criatures, manifestant-se i actuant. Per això, el papa Francesc, a l'*Evangelii gaudium*, exhorta tothom a aprendre a «treure's les sandàlies davant la terra sagrada de l'altre» (cf. Ex 3,5, n. 169). Això ens permet continuar edificant l'Església encara avui: no sols organitzant les seves formes visibles, sinó també construint aquest edifici espiritual que és el cos de Crist, mitjançant la comunió i la caritat entre nosaltres.

La caritat, efectivament, genera constantment la presència del Ressuscitat: «Que el cel vulgui» —deia sant Agustí— «que tothom pensi només en la caritat:, perquè únicament ella ho venç tot, i sense ella totes les coses no valen res, allà on es trobi ho atrau tot cap a si mateixa» (Serm. 354,6,6).